

**МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ ТА ІНФОРМАЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ
УКРАЇНИ**

**ХАРКІВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ ДИЗАЙНУ І МИСТЕЦТВ
КАФЕДРА МЕТОДОЛОГІЙ КРОС-КУЛЬТУРНИХ ПРАКТИК**

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Перший проректор
науково-педагогічної роботи

Марина ТОКАР

_____ 20 __ року

**РОБОЧА ПРОГРАМА
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

«ФІЛОСОФІЯ»

ОПП «Графіка», «Станковий живопис», «Монументальне мистецтво та сакральний живопис», «Станкова і монументальна скульптура», «Реставрація та експертиза творів мистецтва»

Факультет «Образотворче мистецтво»

першого рівня вищої освіти

Галузь знань 02 Культура і мистецтво

Спеціальність 023 «Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація»

Харків – 2024

Робоча програма навчальної дисципліни «Філософія» для здобувачів вищої освіти (перший рівень) 2 курсу спеціальності 023 «Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація» / укл. Артеменко А.П. Х., ХДАДМ, 2024.
— 10 с.

Розробники:

Доктор філософських наук, професор **Андрій АРТЕМЕНКО**

РОБОЧА ПРОГРАМА ЗАТВЕРДЖЕНА

на засіданні кафедри методологій крос-культурних практик

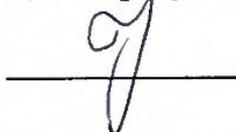
протокол № «10» від «26» листопада 2024 року

Завідувач кафедри

 Зоя АЛФЬОРОВА.

УЗГОДЖЕНО:

Декан факультету «Образотворче мистецтво»

 Ольга ІВАЩЕНКО

Зав. навчально-методичного відділу

 Галина ЖЕРНОКЛЬОВА

СХВАЛЕНО:

Методичною радою Харківської державної академії дизайну і мистецтв
протокол № «24-04» від «22» травня 2024 року

© Артеменко А.П.

© Кафедра методологій крос-культурних практик ХДАДМ

РОБОЧА ПРОГРАМА
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ФІЛОСОФІЯ»

Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти

АНОТАЦІЯ
до навчальної дисципліни «ФІЛОСОФІЯ»

Навчальна дисципліна “Філософія” створює загальний гуманітарний фундамент освіти. В своїй сукупності різні аспекти курсу “Філософія” дозволяють сформувати у майбутніх фахівців світоглядну, теоретичну та методологічну основу, необхідну для здійснення професійної діяльності. В теоретичному плані даний курс сприяє утворенню цілісної системи знань про людину, суспільство, культуру і мистецтво.

Гуманістична спрямованість курсу “Філософія” має навчити світоглядній толерантності та навичкам цивілізованої комунікації, що ґрунтується на визнанні людини в якості найвищої соціальної цінності.

Дисципліна вивчається протягом одного семестру 2-го курсу (3 кредити ECTS, 90 навчальних години, в тому числі 30 годин — 16 аудиторні лекційні та 14 семінарські заняття та 60 годин — самостійні). Формою контролю є іспит.

ANNOTATION
to the discipline "Philosophy"

The discipline "Philosophy" creates a common humanitarian foundation of education. Taken together, various aspects of the course "Philosophy" allow future professionals to form a worldview, theoretical and methodological basis necessary for professional activity. Theoretically, this course contributes to the formation of a holistic system of knowledge about man, society, culture and art.

The humanistic orientation of the course "Philosophy" should teach worldview tolerance and skills of civilized communication, based on the recognition of man as the highest social value.

The discipline is studied during one semester of the 2nd year (3 ECTS credits, 90 teaching hours, including 30 hours – 16 classroom lectures and 14 seminars and 60 hours - independent). The form of control is an exam.

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, СВО	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Галузь знань 02 Культура і мистецтво	Вибіркова	
	Спеціальність 023 Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація		
Модулів – 1	Освітньо-професійна програма: Для усіх ОПП	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 1		2	2
Індивідуальне науково- дослідне завдання _____		Семестр	
(назва)		3	3
Загальна кількість годин – 90		Лекції	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 30 самостійної роботи – 1/2	бакалавр	16	8
		Практичні, семінарські	
		14	-
		Лабораторні	
		-	-
		Самостійна робота	
		60	82
		Індивідуальні завдання: за темами	
Вид контролю: іспит			

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної і заочної форм навчання — 30 / 90 %

2. МЕТА І ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Метою курсу "Філософія" є створення теоретичного фундаменту для одержання системного знання в конкретній професійній сфері, оволодіння методологічним інструментарієм для успішного здійснення теоретичної й практичної діяльності, а також формування основ високої гуманітарної культури і гуманістичних світоглядних принципів.

Завданнями курсу "Філософія" є:

- ознайомлення з надбанням світової й вітчизняної філософської думки;
- злобуття навичок самостійного критичного мислення й обґрунтування власної теоретичної позиції;
- розвиток навичок теоретичного синтезу й узагальнення;
- оволодіння необхідним принципам наукової дискусії і цивілізованого міжкультурного діалогу (об'єктивності, академічній коректності, толерантності) Спеціалізовані (фахові) компетентності: здатність аналізувати наукові питання та виявляти проблеми у сфері візуальної комунікації.

Вимоги до знань, умінь та навичок

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач повинен:

знати:

- теоретичний матеріал основних розділів курсу (зміст предмета, завдань, структури й функцій філософського знання; особливості філософської проблематики й пізнавальних принципів);
- зміст і склад феномена світогляду, знання особливостей основних історичних типів світогляду, їх загальних і відмінних характеристик;
- зміст основних тенденцій еволюції філософії, філософських напрямків, течій і концепцій.

уміти:

- аналізувати філософські погляди й теорії;
- аргументувати власну теоретичну позицію й артикулювати світоглядні принципи;
- застосовувати отримані знання при аналізі актуальних проблем наукових досліджень;

мати навички:

- володіння основними філософськими методами аналізу;
- орієнтація в історико-філософському матеріалі;
- самостійно визначати смисл і напрямок своєї наукової та практичної діяльності.

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК 1. Здатність реалізовувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК 3. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК 5. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 8. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 9. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК 10. Навички міжособистісної взаємодії.

ЗК 12. Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.

Спеціальні компетентності (СК):

СК 1. Здатність розуміти базові теоретичні та практичні закономірності створення цілісного продукту предметно-просторового та візуального середовища.

СК 5. Здатність генерувати авторські інноваційні пошуки у практику сучасного мистецтва.

СК 6. Здатність інтерпретувати смисли та засоби їх втілення у мистецькому творі.

СК 9. Здатність використовувати професійні знання у практичній та мистецтвознавчій діяльності.

СК 12. Здатність презентувати художні твори та мистецтвознавчі дослідження у вітчизняному та міжнародному контекстах.

СК 13. Здатність викладати фахові дисципліни у дитячих спеціалізованих художніх та мистецьких закладах освіти.

Програмні результати навчання:

ПРН 2. Виявляти сучасні знання і розуміння предметної галузі та сфери професійної діяльності, застосовувати набуті знання у практичних ситуаціях.

ПРН 3. Формувати різні типи документів професійного спрямування згідно з вимогами культури усного і писемного мовлення.

ПРН 5. Аналізувати та обробляти інформацію з різних джерел.

ПРН 9. Застосовувати знання з історії мистецтв у професійній діяльності, впроваджувати український та зарубіжний мистецький досвід.

ПРН 10. Володіти основами наукового дослідження.

ПРН 11. Визначати мету, завдання та етапи мистецької, реставраційної та дослідницької діяльності.

ПРН 14. Тракувати формотворчі засоби образотворчого мистецтва, декоративного мистецтва, реставрації як відображення історичних, соціокультурних, економічних і технологічних етапів розвитку суспільства.

ПРН 15. Володіти фаховою термінологією, теорією і методикою образотворчого мистецтва, декоративного мистецтва, реставрації мистецьких творів.

ПРН 16. Розуміти вагому роль українських етномистецьких традицій.

ПРН 17. Популяризувати надбання національної та всесвітньої культурної спадщини.

ПРН 18. Формувати екологічну свідомість і культуру особистості.

3. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Один семестр містить 1 модуль (8 тем).

Тема 1. Вступ до курсу. Предмет і структура філософії

Тема 2. Філософія стародавнього Китаю .

Тема 3. Антична філософія .

Тема 4. Філософія середніх віків та доби відродження.

Тема 5. Філософія Нового часу та Німецька класична філософія

Тема 6. Некласична філософія. Наукоцентричні напрямки .

Тема 7. Некласична філософія. Антропоцентричні напрямки .

Тема 8. Філософські течії кінця ХХ століття.

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Таблиця 1

№№ теми	Назви змістових модулів і тем	Кількість годин			
		денна та вечірня форми			
		усього	у тому числі		
Лекції	Практичні.		Самост. робота		
1	2	3	4	5	6
1	Вступ до курсу. Предмет і структура філософії	12	2	2	8
2	Філософія стародавнього Китаю	10	2	2	6
3	Антична філософія	12	2	2	8
4	Філософія середніх віків та доби відродження	12	2	2	8
5	Філософія Нового часу та Німецька класична філософія.	12	2	2	8
6	Некласична філософія. Наукоцентричні напрямки.	12	2	2	8
7	Некласична філософія. Антропоцентричні напрямки	12	2	2	8
8	Філософські течії кінця ХХ століття .	8	2	-	6
	РАЗОМ	90	16	14	60

5. ТЕМИ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

Таблиця 2

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	2	3
1.	Предмет і структура філософії	2
2.	Філософія стародавнього Китаю	2
3.	Антична філософія	2
4.	Філософія середніх віків та доби відродження	2
5.	Філософія Нового часу та Німецька класична філософія	2
6.	Некласична філософія. Наукоцентричні напрямки	3
7.	Некласична філософія. Антропоцентричні напрямки	3
	Разом	16

6. ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

Таблиця 3

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	2	3
8.	Предмет і структура філософії	2
9.	Філософія стародавнього Китаю	2
10.	Антична філософія	2
11.	Філософія середніх віків та доби відродження	2
12.	Філософія Нового часу та Німецька класична філософія	2
13.	Некласична філософія. Наукоцентричні напрямки	2
14.	Некласична філософія. Антропоцентричні напрямки	2
	Разом	14

7. ТЕМИ ЛАБОРАТОРНИХ ЗАНЯТЬ

Програмою не передбачається проведення лабораторних занять.

8. САМОСТІЙНА РОБОТА

Самостійна робота здобувача спрямована на завершення семінарських завдань за зазначеною вище тематикою та закріплення лекційних тем. Зміст самостійної роботи складає пошук додаткової інформації та її аналіз, підготовка усних доповідей за лекційними темами програми в контексті власного наукового дослідження (теми дисертації). Додаткових завдань для самостійної роботи навчальна програма не передбачає.

Таблиця 4

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	2	3
1	Вступ до курсу. Предмет і структура філософії	8
2	Філософія стародавнього Китаю	6
3	Антична філософія	8
4	Філософія середніх віків та доби відродження	8
5	Філософія Нового часу та Німецька класична філософія.	8
6	Некласична філософія. Наукоцентричні напрямки.	8
7	Некласична філософія. Антропоцентричні напрямки	8
8	Філософські течії кінця ХХ століття .	6
Разом		60

9. ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ

Програмою передбачається, що всі пропоновані лекційні теми закріплюються самостійно. Можливе виконання додаткових доповідей у формі наукової публікації.

10. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Курс передбачає знайомство з основними поняттями, підходами та напрямками розвитку філософії як науки. Акцентується увага на впливі філософії на розвиток науки, розробці методів наукового пізнання, систематизації й узагальненні висновків науки, проясненні смислу культурної діяльності, орієнтації цієї діяльності на вищу й безумовну цінність - людину.

Основна форма вивчення курсу — засвоєння лекційного матеріалу, самостійне повторення та поглиблення теоретичних знань, вивчення візуального матеріалу.

Метод повідомлення нових знань — викладення теоретичного курсу у вигляді лекцій та перевірка засвоєння знань в процесі підготовки до семінарських занять та написання доповідей.

Мета запропонованих завдань — засвоєння філософської культури мислення, аргументації, наукового діалогу, яка застосовується для аналізу дизайнерської діяльності.

11. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Програмою передбачено рубіжні етапи контролю у формі поточних перевірок процесу самостійної роботи.

Підсумковий контроль засвоєння знань здійснюється у формі іспиту.

12. РОЗПОДІЛ БАЛІВ

Таблиця 5

Змістовий модуль	№ теми, завдання	Форма звітності	Максимальна кількість рейтингових балів
1	2	3	4
III семестр			
1	Тема 1	Поточний контроль	0–5
	Тема 2	Поточний контроль	0–5
	Тема 3	Поточний контроль	0–5
	Тема 4	Поточний контроль	0–5
	Тема 5	Поточний контроль	0–5
	Тема 6	Поточний контроль	0–5
	Тема 7	Поточний контроль	0–5
	Іспит	Підсумковий контроль	0–65
Загальна кількість балів за семестр		Іспит	0–100

Таблиця 6

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності за шкалою ХДАДМ	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою для заліку
90–100	A	Відмінно
82–89	B	Добре
75–81	C	
64–74	D	
60–63	E	Задовільно
35–59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0–34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Критерії оцінки знань та умінь студентів з дисципліни

90–100 балів («відмінно» за національною шкалою, A — за шкалою ECTS) може отримати здобувач, який в повному обсязі опанував матеріал теоретичного курсу, надав додаткові матеріали за відповідними темами, має публікації за темою дисципліни, крім того, брав участь у міжнародних або всеукраїнських наукових конференціях.

82–89 балів («добре» за національною шкалою, B — за шкалою ECTS) отримує здобувач, який добре опанував матеріал теоретичного курсу, вчасно та якісно справився з усіма поставленими завданнями, творчо підійшов до виконання цих завдань, але при цьому зробив декілька незначних помилок.

75–81 балів («добре» за національною шкалою, C — за шкалою ECTS) отримує здобувач, який в цілому добре опанував матеріал теоретичного курсу, вчасно та якісно справився з більшістю поставлених завдань, достатньо творчо підійшов до виконання цих завдань, але при цьому виконана робота мала значні недоліки.

- 64–74 балів** («задовільно» за національною шкалою, D — за шкалою ECTS) отримує здобувач, який не в повному обсязі опанував матеріал теоретичного курсу, справився з переважною більшістю поставлених завдань або виконав усі завдання на недостатньо професійному рівні, при цьому виконана робота мала значні недоліки (недостатньо розкрита обрана тема, відсутність творчого підходу тощо).
- 60–63 балів** («задовільно» за національною шкалою, E — за шкалою ECTS) отримує здобувач, який в недостатньому обсязі опанував матеріал теоретичного курсу, справився з основними з поставлених завдань, але при цьому виконана робота має багато значних недоліків (недостатньо розкрита обрана тема, невчасна подача виконаної роботи тощо).
- 35–59 балів** («незадовільно» за національною шкалою, FX — за шкалою ECTS) отримує здобувач, який не впорався із головними задачами дисципліни, тобто не опанував більшість тем теоретичного курсу, пропускав заняття без поважних причин, допустив значну кількість суттєвих помилок при виконанні завдань. Про відсутність належних знань свідчать незадовільні підсумки поточного перегляду. У цьому випадку для одержання оцінки потрібна значна додаткова робота по виконанню усіх завдань дисципліни відповідно програми курсу і повторна перездача.
- 1–34 балів** («незадовільно» за національною шкалою, F — за шкалою ECTS) отримує здобувач, який не володіє знаннями з усіх модулів дисципліни, не виконав програми курсу і, відповідно, не впорався з поточними перевітками та не склав залік. В цьому випадку передбачений обов'язковий повторний курс навчання.

13. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Базова

1. Артеменко А.П., Артеменко Я.І. Практикум з філософії та хрестоматія Харків.:НУВС, 2019.
2. Філософія. Кредитно-модульний курс / Підручник - Харків: Золотые страницы, 2019
3. Філософія : навч. посіб. / за ред. І. Ф. Надольного. – К., 2020.

Допоміжна

1. Артеменко А. П., Воропай Т. С., Кривуля О. М., Тягло О. В. Філософія. Хронологічно-тематичний огляд : навч. посіб. для юрид. вузів. – Харків., 2020.
2. Горський В. С., Кислюк К. В. Історія української філософії. – Київ., 2005.
3. Августин Аврелій. Сповідь. Свічадо, 2021
4. Аристотель. Метафізика. Харків: Фоліо, 2023
5. Аристотель. Політика. Поетика. - Харків.: Фоліо, 2023
6. Г'юм Д. Трактат про людську природу. К.: Всесвіт, 2003
7. Гегель Г.В.Ф. Феноменологія духу. Харків: Фоліо, 2023
8. Гуссерль Е. Ідеї чистої феноменології. Харків: Фоліо 2021.
9. Декарт Р. Метафізичні твори .К.: Фоліо, 2020.
10. Кант І. Критика чистого розуму. Київ: Юніверс, 2000.
11. Конфуцій Бесіди та судження.Київ: Арій, 2022
12. Лао Цзи Дао Де Дзин. Харків: Фоліо 2022
13. Мак'авелли Н. Державець. Флорентфійські хронічки. Харків: Фоліо 2016

14. Ніцше Ф. Так казав Заратустра. Навчальна книга Богдан, 2021
15. Платон. Держава. К.: ФОП Стебеляк, 2016
16. Шюц А., Лукман Т. Структури життєсвіту. Харків: Фоліо, 2018.